

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 9. junija 2016*

„Pritožba — Omejevalni sporazumi — Člen 81 ES — Španski trg cestogradbenega bitumna — Razdelitev trga in usklajevanje cen — Predolgo trajanje postopka pred Splošnim sodiščem Evropske unije — Predolgo trajanje postopka pred Evropsko komisijo — Pritožba glede stroškov“

V zadevi C-608/13 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 25. novembra 2013,

Compañía Española de Petróleos (CEPSA) SA s sedežem v Madridu (Španija), ki jo zastopata O. Armengol i Gasull in J. M. Rodríguez Cárcamo, odvetniki,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopajo C. Urraca Caviedes in F. Castillo de la Torre, agenta, ob sodelovanju A. J. Rivasa, odvetnika,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi T. von Danwitz, predsednik četrtega senata v funkciji predsednika petega senata, K. Lenaerts, predsednik Sodišča v funkciji sodnika petega senata, D. Šváby (poročevalec), A. Rosas in C. Vajda, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Jääskinen,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: španščina.

Sodbo

- 1 Družba Compañía Española de Petróleos (CEPSA) SA (v nadaljevanju: CEPSA) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča z dne 16. septembra 2013, CEPSA/Komisija (T-497/07, v nadaljevanju: izpodbijana sodba, EU:T:2013:438), s katero je to zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2007) 4441 final z dne 3. oktobra 2007 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 ES (zadeva COMP/38.710 – Bitumen (Španija)) (v nadaljevanju: sporni sklep), v delu, v katerem se nanaša nanjo, in podredno, znižanje zneska globe, ki ji je bila naložena.

Pravni okvir

- 2 Člen 3 Uredbe Sveta št. 1 z dne 15. aprila 1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 1, str. 3), določa, da „[se] dokumenti, ki jih institucija [...] pošlje državi članici ali osebi, za katero velja zakonodaja države članice, sestavijo v jeziku te države“.

Dejansko stanje in sporni sklep

- 3 Dejansko stanje spora je bilo navedeno v točkah od 1 do 91, 107 in 108 izpodbijane sodbe in ga je mogoče povzeti tako.
- 4 Proizvod, na katerega se nanaša kršitev, je bitumen, ki je sposoben penetracije, in sicer bitumen, ki ni bil nikakor obdelan in se uporablja za gradnjo ter vzdrževanje cest.
- 5 Na španskem trgu bitumna so na eni strani trije proizvajalci, skupine Repsol, CEPSA-PROAS in BP, na drugi pa uvozniki, med katerimi sta skupini Nynäs in Petrogal.
- 6 Skupina CEPSA-PROAS je mednarodna skupina družb energetskega sektorja, ki kotira na borzi in je dejavna v več državah. Družba Productos Asfálticos (PROAS) SA (v nadaljevanju: PROAS) je hčerinska družba družbe CEPSA v njeni stoddotni lasti od 1. marca 1991, ki prodaja bitumen, ki ga proizvaja CEPSA, ter sama proizvaja in prodaja druge proizvode iz bitumna.
- 7 Družba PROAS je v Španiji s prodajo bitumna, ki je sposoben penetracije, tretjim osebam v poslovnem letu 2001 ustvarila 90.700.000 EUR prometa, kar je 31,67 % zadevnega trga. Konsolidiran skupni promet družbe CEPSA-PROAS je leta 2006 znašal 18.474.000.000 EUR.
- 8 Po prošnji za imuniteto, ki jo je ena od družb skupine BP vložila 20. junija 2002 na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155), so bila 1. in 2. oktobra 2002 pri družbah skupin Repsol, CEPSA-PROAS, BP, Nynäs in Petrogal opravljena preverjanja.
- 9 Evropska komisija je 6. februarja 2004 na podlagi člena 11(3) Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve Uredbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3) zadevnim podjetjem poslala prvi sveženj zahtev za informacije.
- 10 Družbe skupin Repsol in PROAS so s telefaksi z dne 31. marca 2004 in z dne 5. aprila 2004 pri Komisiji vložile prošnjo na podlagi obvestila o sodelovanju iz leta 2002, skupaj z izjavo podjetja.
- 11 Komisija je, potem ko je na zadevna podjetja naslovila še štiri zahteve za informacije, uradno začela postopek ter zadevnim družbam skupin BP, Repsol, CEPSA-PROAS, Nynäs in Petrogal, med 24. in 28. avgustom 2006 vročila obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.

- 12 Komisija je pred vročitvijo obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah zadevnim družbam skupine CEPSA-PROAS družbo CEPSA z dopisom z dne 19. julija 2006 vprašala, ali se strinja s tem, da ji Komisija pošilja vse uradne dokumente, obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ali sklep, ki bi jih lahko izdala v zvezi z njo, v angleškem jeziku. Družba CEPSA je z dopisom z dne 20. julija 2006 Komisijo obvestila, da ji lahko obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vroči v angleškem jeziku.
- 13 Komisija je 3. oktobra 2007 sprejela sporni sklep, s katerim je ugotovila, da je bilo trinajst družb, ki so naslovnice tega sklepa, udeleženi pri več sporazumih in usklajenih ravnanjih v obliki razdelitve trga in usklajevanja cen pri trženju bitumna, ki je sposoben penetracije, na španskem ozemlju (razen na Kanarskih otokih).
- 14 Komisija je menila, da vsako izmed dveh ugotovljenih omejevanj konkurence, in sicer horizontalni sporazumi o razdelitvi trga in usklajevanje cen, že zaradi svoje narave sodi med najresnejše vrste kršitev člena 81 ES, ki so v skladu s sodno prakso lahko utemeljeno opredeljene kot „zelo resne“ kršitve.
- 15 Komisija je „izhodiščni znesek“ glob, ki se naložijo, določila na 40.000.000 EUR ob upoštevanju teže kršitve, vrednosti zadevnega trga, ki je bila za leto 2001, ki je bilo zadnje celo leto kršitve, ocenjena na 286.400.000 EUR, in tega, da je bila kršitev omejena na prodaje bitumna v samo eni državi članici.
- 16 Komisija je nato družbe naslovnice izpodbijanega sklepa razvrstila v različne kategorije glede na njihov relativen pomen na zadevnem trgu, da bi uporabila različno obravnavanje in s tem upoštevala njihovo dejansko gospodarsko zmožnost za povzročitev resne škode konkurenci.
- 17 Skupini Repsol in PROAS, katerih deleža na zadevnem trgu sta za poslovno leto 2001 znašala 34,04 % oziroma 31,67 %, sta bili razvrščeni v prvo kategorijo, skupina BP s 15,19-odstotnim tržnim deležem v drugo kategorijo in skupini Nynäs ter Petrogal, katerih tržna deleža sta znašala od 4,54 % do 5,24 %, v tretjo kategorijo. Na tej podlagi so bili „osnovni zneski“ glob, ki se naložijo, prilagojeni tako:
- prva kategorija, za skupini Repsol in PROAS: 40.000.000 EUR;
 - druga kategorija, za skupino BP: 18.000.000 EUR;
 - tretja kategorija, za skupini Nynäs in Petrogal: 5.500.000 EUR.
- 18 Komisija je po zvišanju „osnovnega zneska“ globe zaradi trajanja kršitve, in sicer enajst let in sedem mesecev za družbo PROAS (od 1. marca 1991 do 1. oktobra 2002), menila, da je treba znesek globe, ki jo je treba naložiti tej skupini, zvišati za 30 % zaradi oteževalnih okoliščin, saj je bilo to podjetje eno od pomembnih „gonil“ zadevnega kartela.
- 19 Komisija je še odločila, da je skupina PROAS na podlagi obvestila o sodelovanju iz leta 2002 upravičena do 25-odstotnega znižanja zneska globe, ki bi ji sicer morala biti naložena.
- 20 Na podlagi teh elementov je bila skupinama CEPSA in PROAS skupno in solidarno naložena globa v višini 83.850.000 EUR.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 21 Tožnica je 20. decembra 2007 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, s katero je predlagala razglasitev ničnosti spornega sklepa v delu, v katerem se nanaša nanjo, in podredno, znižanje globe, ki ji je bila naložena. Predlagala je še, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 22 Tožeča stranka je v utemeljitev tožbe navedla sedem tožbenih razlogov.

- 23 Splošno sodišče je zavrnilo vse tožbene razloge in tožbo v celoti.
- 24 Komisija je z nasprotno tožbo Splošnemu sodišču predlagala, naj v okviru izvrševanja svoje neomejene pristojnosti zviša znesek globe, ki je bila naložena družbi CEPSA, temu predlogu pa Splošno sodišče ni ugodilo.

Predlogi strank

- 25 Družba CEPSA s pritožbo Sodišču predlaga, naj:
- razveljavi prvo in tretjo točko izreka izpodbijane sodbe;
 - dokončno odloči o sporu, ne da bi zadevo vrnilo v ponovno odločanje Splošnemu sodišču, tako da znesek globe, ki je bil določen v spornem sklepu, zniža na znesek, ki ga šteje za korekten, in
 - Komisiji naloži plačilo stroškov postopka s pritožbo.
- 26 Komisija Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo zavrne in
 - pritožnici naloži plačilo stroškov.

Pritožba

- 27 Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja šest razlogov.
- 28 Prva dva razloga, ki ju je treba obravnavati skupaj, se nanašata na bistveno kršitev postopka in izkrivljanje dejstev v zvezi z jezikovno ureditvijo. Tretji razlog se nanaša na kršitev načela sorazmernosti pri določanju zneska globe, naložene pritožnici. Pritožnica s četrtem in petim razlogom, ki ju je treba obravnavati skupaj, zatrjuje, da Splošno sodišče ni spoštovalo načela spoštovanja razumnega roka. Šesti razlog se nanaša na kršitev člena 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča v različici, ki se uporablja za ta spor.

Prvi in drugi pritožbeni razlog: bistvena kršitev postopka in izkrivljanje dejstev v zvezi z jezikovno ureditvijo

Trditve strank

- 29 Pritožnica s prvim razlogom, ki zadeva točke od 113 do 115 in 119 izpodbijane sodbe, Splošnemu sodišču očita, da spornega sklepa ni razglasilo za ničnega zaradi bistvene kršitve postopka, ki naj bi izhajala iz tega, da je Komisija družbi CEPSA poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v angleškem jeziku, v nasprotju s členom 3 Uredbe št. 1, s členom 3 PEU in s členom 41(4) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), kar naj bi pritožnica med drugim trdila v repliki in na obravnavi. Pritožnica v zvezi s tem trdi, da ni upoštevalo to, da je svobodno in prostovoljno soglašala s to kršitvijo.
- 30 Komisija meni, da je tožbeni razlog v zvezi z bistveno kršitvijo postopka in kršitvijo Uredbe št. 1 nov razlog, ki v fazi pritožbe ni dopusten. Podredno meni, da ta razlog ni utemeljen.

- 31 Pritožnica z drugim razlogom, ki je na eni strani usmerjen proti točkam 109, 110 in 114 izpodbijane sodbe, na drugi pa proti točki 115 te sodbe, Splošnemu sodišču očita, da je izkrivilo dejstva s tem, da je ugotovilo, da je svobodno soglašala s kršitvijo jezikovne ureditve in da zaradi te kršitve ni bila kršena njena pravica do obrambe.
- 32 Pritožnica v zvezi s tem trdi, da je 20. julija 2006 poslala dokument, v katerem je soglašala s tem, da obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah prejme v angleškem jeziku, z edinim ciljem, da prepreči zvišanje sankcije, saj bi odpošiljanje obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah po 1. septembru 2006 Komisijo privedlo do tega, da bi proti pritožnici izrekla znatno višjo sankcijo.
- 33 Po drugi strani trdi, da bi moralo Splošno sodišče to, da to obvestilo ni bilo sestavljeno v ustreznem jeziku, šteti ne le za kršitev Uredbe št. 1, temveč tudi za kršitev njene pravice do obrambe, saj je morala ta dokument dati v prevod, preden je lahko odgovorila nanj, in je bila zato prikrajšana za natančnost in pristnost, ki sta vezani na izvirnik.
- 34 Komisija pa meni, da Splošno sodišče ni nikakor izkrivilo dejstev in da nikakor ni mogoče ugotoviti kršitve pravice do obrambe, saj tudi ob neobstoju zatrjevane nepravilnosti izid postopka ne bi bil drugačen.

Presoja Sodišča

- 35 Ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija, je treba zavrnilo. Stranka namreč lahko pred Sodiščem uveljavlja razloge, s katerimi glede prava graja rešitev, ki jo je sprejelo Splošno sodišče (glej sodbo z dne 29. novembra 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall in drugi/Komisija, C-176/06 P, neobjavljena, EU:C:2007:730, točka 17). Splošno sodišče pa je v točkah od 107 do 119 izpodbijane sodbe izrecno odgovorilo na očitke pritožnice glede bistvene kršitve postopka in kršitve Uredbe št. 1. Zato pritožnica lahko uveljavlja razloge, s katerimi glede prava graja del izpodbijane sodbe, v katerem so bili zavrnjeni njeni tožbeni razlogi.
- 36 Glede očitkov, ki se nanašajo na bistveno kršitev postopka in na kršitev Uredbe št. 1, člena 3 PEU in člena 41(4) Listine, je iz sodne prakse Sodišča, ki jo je Splošno sodišče navedlo v točki 115 izpodbijane sodbe, razvidno, da uporaba jezika, določena v členu 3 Uredbe št. 1, ni bistvena postopkovna zahteva v smislu člena 263 PDEU, katere kršitev bi nujno vplivala na pravilnost vsakega dokumenta, naslovljenega na neko osebo v drugem jeziku (glej v tem smislu sodbo z dne 15. julija 1970, ACF Chemiefarma/Komisija, 41/69, EU:C:1970:71, točke od 47 do 52). Če namreč v skladu s to sodno prakso institucija naslovi na osebo, za katero velja zakonodaja države članice, besedilo, ki ni sestavljeno v jeziku te države, to ravnanje vpliva na postopek, le če ima to škodljive posledice za to osebo v upravnem postopku.
- 37 Iz tega sledi, da je lahko pravilnost pošiljanja obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah – v nasprotju s tem, kar trdi pritožnica – in, posledično, tako sproženega postopka vprašljiva, samo če je imela uporaba drugega jezika od tistega, določenega v členu 3 Uredbe Sveta št. 1, pri tem pošiljanju škodljive posledice za pritožnico.
- 38 V zvezi z zadnjim vidikom je treba argumentacijo pritožnice v okviru drugega pritožbenega razloga, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva s tem, da je ugotovilo, da je svobodno privolila v to, da obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah prejme v angleškem jeziku, zavreči, ne da bi se moralo Sodišče izreči o njeni morebitni utemeljenosti. Izkrivljanje, ki se zatrjuje v obravnavanem primeru, bi namreč lahko privedlo do razveljavitve izpodbijane sodbe, le če bi se dokazalo, da je napaka pri soglasju, ki bi iz tega morebiti izhajala, povzročila kršitev pravice do obrambe pritožnice v upravnem postopku.

- 39 Da bi dokazala tako kršitev, pritožnica v bistvu uveljavlja enake argumente, kot jih je že navedla pred Splošnim sodiščem in ki jih je Splošno sodišče zavrnilo v točki 113 izpodbijane sodbe iz razlogov, glede katerih pritožnica ne navaja izkrivljanja dejstev. Zato je treba te trditve zavrnilo kot nedopustne in iz tega izhaja, da drugemu pritožbenemu razlogu ni mogoče ugoditi, v delu, v katerem temelji na domnevnem izkrivljanju dejstev.
- 40 Zato je treba prvi in drugi pritožbeni razlog v celoti zavrnilo.

Tretji tožbeni razlog: kršitev načela sorazmernosti s strani Splošnega sodišča

Trditve strank

- 41 Pritožnica s tretjim razlogom, ki se nanaša na točke od 321 do 332 izpodbijane sodbe, Splošnemu sodišču očita, da izpodbijane sodbe ni obrazložilo in da je kršilo načelo sorazmernosti, kot ga razlaga Sodišče.
- 42 Splošno sodišče bi moralo po zgledu rešitve v sodbi z dne 14. julija 1994, Parker Pen/Komisija (T-77/92, EU:T:1994:85), ki jo je pritožnica navedla v utemeljitev svoje tožbe, znižati znesek globe, ki je bila skupaj in solidarno naložena družbama CEPSA in PROAS, ker Komisija ni upoštevala majhnega deleža – in sicer 0,77 % – prometa od proizvoda, ki ga zadeva kršitev, v primerjavi s celotnim prometom skupine CEPSA-PROAS, zaradi česar je končni znesek globe, naložene družbi CEPSA, presegal 90 % prometa skupine PROAS v zadnjem celem letu kršitve.
- 43 Splošno sodišče pa naj ne bi uporabilo nauka, ki izhaja iz te sodbe, saj naj bi samo ugotovilo, prvič, da je bila zgornja meja 10 % prometa v obravnavanem primeru pravilno uporabljena, ne da bi preučilo upoštevnost tega, da je promet s proizvodom, ki ga zadeva kršitev, majhen, in drugič, da se navedena sodba ne nanaša na skupino družb.
- 44 Splošno sodišče naj bi tako napačno uporabilo pravo s tem, da je potrdilo višino sankcije, ki ni le neustrezna, temveč že tako pretirana, da je nesorazmerna v smislu točke 126 sodbe z dne 22. novembra 2012, E.ON Energie/Komisija (C-89/11 P, EU:C:2012:738).
- 45 Komisija meni, da ta pritožbeni razlog ni utemeljen.

Presoja Sodišča

- 46 V delu, v katerem pritožnica Splošnemu sodišču očita, da ni zadostno obrazložilo zavrnitve argumentacije v zvezi z nesorazmernostjo globe, naložene skupini CEPSA-PROAS, je treba ugotoviti, da je ta trditev posledica očitno napačnega razumevanja izpodbijane sodbe.
- 47 Splošno sodišče je namreč zato, da bi se zavrnilo očitke o nesorazmernosti globe, ki je bila skupno in solidarno naložena družbama CEPSA in PROAS, prvič, v točki 316 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so se glede skupine CEPSA-PROAS upoštevale samo prodaje bitumna, ki je sposoben penetracije, ki jih je izvedla družba PROAS. Drugič, v točkah 317 in 318 te sodbe je navedlo, da Komisija ni uporabila nikakršnega množitelja. Tretjič, v točki 323 te sodbe je ugotovilo, da sodba z dne 14. julija 1994, Parker Pen/Komisija (T-77/92, EU:T:1994:85), v obravnavanem primeru ni upoštevna, ker je Komisija v izpodbijani sodbi po eni strani upoštevala samo znesek prodaj proizvoda, ki je predmet kršitve, in po drugi, ker je v sodbi z dne 14. julija 1994, Parker Pen/Komisija (T-77/92, EU:T:1994:85), šlo za neodvisno družbo, tako da se vprašanje morebitnega upoštevanja celotnega prometa skupine sploh ni postavilo. Četrty, v odgovor na trditev družbe CEPSA glede preseganja zgornje meje 10 % prometa iz člena 23(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [81 ES in 82 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) je v točki 324

navedene sodbe ugotovilo, da to, da je znesek globe, naložene skupini CEPSA-PROAS, skoraj enak skupnemu znesku prodaj družbe PROAS v zadnjem celem letu zadevne kršitve, ne zadošča za ugotovitev kršitve načela sorazmernosti, saj je v točkah od 327 do 329 iste sodbe ugotovilo, da je Komisija pravilno štela, da družbi PROAS in CEPSA tvorita gospodarsko enoto in da je treba to zgornjo mejo izračunati na podlagi skupnega prometa vseh družb, ki tvorijo enoten gospodarski subjekt, ki nastopa kot podjetje v smislu člena 81 ES.

- 48 Kar zadeva trditev pritožnice, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je ugotovilo sorazmernost globe, je treba opozoriti, da ni naloga Sodišča, da pri odločanju o pravnih vprašanjih v kontekstu pritožbe zaradi pravičnosti presojo Splošnega sodišča, ki odloča o višini glob, naloženih podjetjem zaradi kršitev prava Unije, nadomesti s svojo presojo. Tako bi bilo treba ugotoviti, da je Splošno sodišče zaradi neprimernosti zneska globe napačno uporabilo pravo, le če bi Sodišče ocenilo, da višina sankcije ni le neprimerna, ampak tudi tako pretirana, da ni sorazmerna (sodba z dne 10. julija 2014, Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 205 in navedena sodna praksa).
- 49 V zvezi s tem je treba opozoriti, kot je Splošno sodišče to pravilno storilo v točki 328 izpodbijane sodbe, da je treba zgornjo mejo iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 izračunati na podlagi skupnega prometa vseh družb, ki tvorijo enoten gospodarski subjekt, ki nastopa kot podjetje v smislu člena 81 ES, ki mu zdaj ustreza člen 101 PDEU (glej sodbe z dne 8. maja 2003, Eni/Komisija, C-508/11 P, EU:C:2013:289, točka 109; z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, EU:C:2013:464, točki 172 in 173, in z dne 26. novembra 2013, Groupe Gascogne/Komisija, C-58/12 P, EU:C:2013:770, točka 56). Sorazmernost sankcije je treba namreč presojati med drugim z vidika cilja odvracanja, ki se mu sledi z njeno naložitvijo, zato je upoštevanje tega skupnega prometa potrebno pri tej presoji, da se upošteva gospodarska moč navedenega subjekta (glej v tem smislu sodbo z dne 20. januarja 2016, Toshiba Corporation/Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, točki 83 in 84).
- 50 Pritožnica pa pri tem, ko v bistvu zatrjuje, da znesek globe, naložene skupini CEPSA-PROAS, presega 90 % prometa družbe PROAS, v utemeljitev svoje trditve ne predlaga ničesar, s čimer bi se dokazalo, da je znesek globe, ki ji je bil naložen in ki znaša manj kot 1 % prometa skupine CEPSA-PROAS, tako pretiran, da je nesorazmeren v smislu sodne prakse Sodišča, navedene v točki 48 te sodbe.
- 51 V delu, v katerem pritožnica Splošnemu sodišču ob opiranju na sodbo z dne 7. junija 1983, Musique Diffusion française in drugi/Komisija (od 100/80 do 103/80, EU:C:1983:158), očita, da ni preverilo, ali je globa sorazmerna ne le glede na celotni promet skupine, temveč tudi glede na obseg kršitve, zadošča ugotoviti, da je Splošno sodišče to sodno prakso pravilno uporabilo, saj ni upoštevalo le celotnega prometa skupine, temveč tudi prodaje bitumna, ki je sposoben penetracije, ki so jih opravili udeleženci omejevalnega sporazuma, vključno s prodajami družbe PROAS. Poleg tega pritožnica ni izpodbijala točk 315, 316 in 322 izpodbijane sodbe, v skladu s katerimi je družba PROAS pri kršitvi sodelovala enajst let in sedem mesecev. Prav tako ni izpodbijala zvišanja osnovnega zneska globe, ki ga je Komisija izvedla, da bi upoštevala to dolgo obdobje sodelovanja pri kršitvi.
- 52 Glede na zgoraj navedeno je treba tretji pritožbeni razlog v celoti zavrniti kot neutemeljen.

Četrty in peti pritožbeni razlog: kršitev načela spoštovanja razumnega roka

Trditve strank

- 53 Pritožnica s četrтым razlogom, ki se nanaša na točke od 267 do 269 izpodbijane sodbe, Splošnemu sodišču očita, da je kršilo člen 261 PDEU in člen 31 Uredbe št. 1/2003 s tem, da ni odločilo o posledicah svoje zamude pri izdaji izpodbijane sodbe. V zvezi s tem zatrjuje, da neomejena pristojnost, ki jo ima Splošno sodišče, temu nalaga, da upošteva vse dejanske in pravne okoliščine zadeve, in zlasti načelo spoštovanja razumnega roka.
- 54 Peti razlog, ki se prav tako nanaša na kršitev načela spoštovanja razumnega roka, ki izhaja iz členov 41(1) in 47, drugi odstavek, Listine, je razdeljen na tri dele. Pritožnica zaradi te kršitve in kot odškodnino predlaga, naj se znesek globe, ki ji je bila naložena, zniža za 25 %. V zvezi s tem trdi, da bi se moral znesek naložene globe za vsako leto zamude pri obravnavanju zadeve znižati za 10 %, za vsako obdobje, daljše od šestih mesecev in krajše od enega leta, pa za 5 %.
- 55 Pritožnica s prvim delom tega razloga Splošnemu sodišču očita, da je kršilo obveznost razsojanja v zadevah, ki so mu predložene, v razumnem roku, glede na to, da je preteklo pet let in devet mesecev od vložitve njene tožbe do razglasitve izpodbijane sodbe, vključno s štirimi leti in dvema mesecema, ki so pretekli od konca pisnega dela postopka do ustne faze postopka.
- 56 Z drugim delom tega razloga pritožnica Splošnemu sodišču očita, da je kršilo načelo spoštovanja razumnega roka s tem, da ni skupaj presodilo trajanja upravnega in sodnega postopka, ki je v celoti preseglo enajst let. V utemeljitev svoje argumentacije napotuje na točko 240 sklepnih predlogov generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi Solvay/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:256).
- 57 Pritožnica s tretjim delom tega razloga, ki se nanaša na točki 245 in 265 izpodbijane sodbe, Splošnemu sodišču očita nepravilno uporabo prava, ker je menilo, da je bil upravni postopek izveden v razumnem roku.
- 58 V utemeljitev tega dela trdi, da tega, da je Komisija to zadevo obravnavala pet let, ni mogoče utemeljiti z zapletenostjo spora ali ravnanjem vpletenih podjetij, ki so vsa sodelovala v postopku.
- 59 Poleg tega poudarja, da je Splošno sodišče v točkah od 245 do 250 za namene analize trajanja upravnega postopka napačno upoštevalo to, da je Komisija spoštovala zastaralni rok za naložitev glob na področju konkurence. Splošnemu sodišču očita tudi, da pri svoji presoji v točkah od 251 do 265 izpodbijane sodbe ni upoštevalo začetka upravnega postopka, in sicer obdobja med oktobrom 2002 in junijem 2004, v katerem je Komisija preučila prošnjo za prizanesljivost skupine BP in opravila preverjanja, ki so bila v zvezi s to prošnjo potrebna.
- 60 Komisija trdi, da mora pritožnica glede zatrjevanj o kršitvi razumnega roka v okviru postopkov, tako upravnega kot sodnega, obravnavanih ločeno ali skupaj, pri Splošnem sodišču vložiti odškodninsko tožbo. Dodaja, da pritožnica nikakor ni predložila nobenega dokaza o tem, da je bil postopek pri Komisiji in/ali Splošnem sodišču predolg glede na okoliščine obravnavanega primera.

Presoja Sodišča

- 61 Glede tretjega dela petega razloga, s katerim pritožnica Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo s tem, da je menilo, da upravni postopek ni bil nerazumno dolg, je treba opozoriti, da je kršitev načela spoštovanja razumnega roka sicer lahko podlaga za razglasitev ničnosti odločbe, sprejete na koncu upravnega postopka, katerega podlaga je člen 101 PDEU ali 102 PDEU, če je posledica tudi kršitev pravice do obrambe zadevnega podjetja (glej v tem smislu sodbo z dne 21. septembra 2006, *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch*

Gebied/Komisija, C-105/04 P, EU:C:2006:592, točki 42 in 43), vendar kršitev razumnega trajanja takega upravnega postopka, ki jo stori Komisija – tudi če je dokazana – ne more povzročiti znižanja zneska naložene globe (glej v tem smislu sodbo z dne 8. maja 2014, Bolloré/Komisija, C-414/12 P, EU:C:2014:301, točka 109).

- 62 V obravnavani zadevi pa ni sporno, kot je razvidno iz točk 54 in od 57 do 60 te sodbe, da želi pritožnica z očitki glede tega, da je Splošno sodišče upoštevalo, da se zastaralni rok ni iztekel, zato da je ugotovilo, da upravni postopek ni trajal predolgo, in glede tega, da Splošno sodišče ni upoštevalo dela spornega upravnega postopka, doseči le znižanje zneska globe, ki ji je bila naložena.
- 63 Tretji del petega pritožbenega razloga je zato treba zavrnil kot brezpredmeten, brez ugotavljanja njegove utemeljenosti.
- 64 Glede četrtega razloga in prvi del petega pritožbenega razloga, ki se nanašata na to, da je Splošno sodišče kršilo razumen rok za izdajo sodbe, je treba spomniti, da je treba kršitev obveznosti iz člena 47, drugi odstavek, Listine, ki jo je storilo sodišče Unije, in sicer, da o predloženi zadevi odloči v razumnem roku, ne glede na neomejeno pristojnost, ki je Splošnemu sodišču priznana na podlagi člena 261 PDEU in člena 31 Uredbe št. 1/2003, sankcionirati z odškodninsko tožbo, ki se vložijo pri Splošnem sodišču, saj je taka tožba učinkovito sredstvo. Tako zahtevka za povrnitev škode, nastale, ker Splošno sodišče ni spoštovalo sojenja v razumnem roku, ni mogoče vložiti neposredno pri Sodišču v okviru pritožbe, ampak ga je treba vložiti pri Splošnem sodišču (glej med drugim sodbe z dne 10. julija 2014, Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 66; z dne 9. oktobra 2014, ICF/Komisija, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, točka 57, in z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točki 17 in 18).
- 65 Splošno sodišče, ki je pristojno na podlagi člena 256(1) PDEU in ki odloča o odškodninskem zahtevku, mora o takem zahtevku odločiti v drugačni sestavi, kot je ta, ki je odločala o sporu, v zvezi s katerim je potekal postopek, katerega trajanje se graja (glej med drugim sodbe z dne 10. julija 2014, Telefónica in Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, točka 67; z dne 9. oktobra 2014, ICF/Komisija, EU:C:2014:2274, točka 58, in z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 19).
- 66 Vendar lahko Sodišče, če je očitno, ne da bi morale stranke v zvezi s tem predložiti dodatne dokaze, da je Splošno sodišče dovolj resno kršilo svojo obveznost, da o zadevi odloči v razumnem roku, to ugotovi (glej med drugim sodbi z dne 9. oktobra 2014, ICF/Komisija, EU:C:2014:2274, točka 59, in z dne 12. novembra 2014, Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, točka 20).
- 67 V obravnavani zadevi je tako. Trajanja postopka pred Splošnim sodiščem, in sicer približno pet let in devet mesecev, ki zajema zlasti obdobje štirih let in enega meseca, ki je preteklo – kot je razvidno iz točk od 92 do 94 izpodbijane sodbe – med koncem pisnega postopka in glavno obravnavo, ne da bi bil sprejet kakršen koli procesni akt, ni mogoče razložiti ne z naravo, ne z zapletenostjo zadeve, ne z njenim kontekstom.
- 68 Spor, predložen Splošnemu sodišču, na eni strani ni bil posebej zapleten. Na drugi strani ni niti iz izpodbijane sodbe niti iz dokazov, ki so jih predložile stranke, razvidno, da bi bilo to obdobje neaktivnosti objektivno upravičeno ali celo, da bi k temu prispevala pritožnica.
- 69 Kljub temu je iz preudarkov iz točke 64 te sodbe razvidno, da je treba četrti pritožbeni razlog in prvi del petega pritožbenega razloga zavrnil.
- 70 Glede drugega dela petega razloga, s katerim pritožnica Splošnemu sodišču očita, da ni skupaj upoštevalo trajanja upravne in sodne faze, da bi presodilo razumnost teh kot celote, je treba prav tako ugotoviti, da je namenjen znižanju zneska globe, naložene pritožnici.

- 71 Vendar tudi če bi se štel, da je – v nasprotju z ugotovitvami Splošnega sodišča v izpodbijani sodbi – mogoče ugotoviti kršitev pravice do spoštovanja razumnega roka zaradi dolgega trajanja upravnega in sodnega postopka, v katerem je bila udeležena družba CEPSA, samo ta kršitev ne more biti podlaga za to, da Splošno sodišče ali Sodišče v pritožbenem postopku zniža znesek globe, ki je bila tej družbi naložena zaradi zadevne kršitve (glej v tem smislu sodbo z dne 8. maja 2014, *Bolloré/Komisija*, C-414/12 P, EU:C:2014:301, točka 107).
- 72 Posledično je treba drugi del petega pritožbenega razloga zavrni.
- 73 Zato je treba četrti in peti pritožbeni razlog v celoti zavrni.

Šesti pritožbeni razlog: kršitev člena 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča v različici, ki se uporablja za spor

- 74 Pritožnica s svojim šestim razlogom trdi, da je Splošno sodišče kršilo člen 87(2) Poslovnika Splošnega sodišča v različici, ki se uporablja za spor, s tem, da je družbi CEPSA naložilo plačilo stroškov, čeprav bi morale stroške razdeliti med obe stranki, saj ni nobena uspela s svojo argumentacijo.
- 75 V zvezi s tem je treba predloge v zvezi z morebitno nepravilnostjo odločitve Splošnega sodišča o stroških, če so bili vsi ostali pritožbeni razlogi zavrjeni, v skladu z ustaljeno sodno prakso zavrni kot nedopustne na podlagi člena 58, drugi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, v skladu s katerim pritožba ni dovoljena samo glede stroškov in njihove višine (glej v tem smislu sklep *Roujansky/Svet*, C-253/94 P, EU:C:1995:4, točki 13 in 14, in sodbo *Strack/Komisija*, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, točka 151).
- 76 Ker pritožnica s prvimi petimi razlogi ni uspela, je treba zadnji pritožbeni razlog, ki se nanaša na porazdelitev stroškov, razglasiti za nedopusten.
- 77 Zato je treba tožbo v celoti zavrni.

Stroški

- 78 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.
- 79 V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se za pritožbeni postopek uporablja na podlagi njegovega člena 184(1), se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 80 Ker je Komisija je predlagala, naj se družbi CEPSA naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi pritožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov pritožbenega postopka.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Družbi Compañía Española de Petróleos (CEPSA) SA se naloži plačilo stroškov.

Podpisi